

DELEGATS I DELEGADES 3D (debatem, decidim i dinamitzem)

El programa Delegats i Delegades 3D vol fomentar la cultura de la participació als centres educatius mitjançant el desenvolupament d'un projecte escollit per l'alumnat i implantat de manera participativa. Per mitjà de la persona delegada de classe i amb el suport del tutor o tutora, es portarà a terme un projecte que implica que l'alumnat debati, s'organitzi, assumeixi tasques i prengui decisions de manera conjunta.

En aquest programa s'entén la participació com el "dret i la capacitat de l'alumnat per incidir i prendre part en programes, projectes i decisions que l'afecten, com un procés d'aprenentatge que va més enllà d'una activitat puntual" i es pretén que un cop finalitzat la participació de l'alumnat continuï sent uns dels eixos del Projecte de Convivència del Centre.

A QUI VA ADREÇAT

Centres públics i concertats

ETAPA

Secundària

DURADA

Curs escolar

CONTEXT

El Programa es reformula el curs 2009-2010, fruit dels resultats de la Recerca-acció sobre participació juvenil als centres de secundària de Catalunya, Fundació Pere Tarrés, 2007, encarregat pel grup motor de secundària (grup interdepartamental format pel Departament d'ensenyament, la Direcció General de Participació Ciutadana i el CNJC, CJB).

Destacaven les següent problemàtiques respecte la participació: 1) Les condicions per a la participació de l'alumnat al centre no són les idònies (manca de coneixement dels drets i deures, desigual funcionament dels òrgans de participació, dificultat d'accés a la informació, etc.); 2) s'educa poc a l'alumnat en participació (no treball transversal de les competències en participació, manca de coherència amb el funcionament del centre, etc.); 3) l'alumnat té poca capacitat d'incidència (incideix només en els àmbits més festius i poc amb els àmbits nuclears...); i, hi ha un mal funcionament dels espais de participació existents (poc aprofitament de les tutories; 4) òrgans del centre poc participatius, etc.).

És per això que el programa és dissenyat de manera que pugui ser avaluat i té la missió de fomentar la participació de l'alumnat al centre educatiu i capacitar-los per a la participació mitjançant l'elaboració d'un projecte elaborat de forma conjunta per tal de generar ciutadania crítica i compromesa amb el seu entorn.

Mitjançant els assessoraments que fan els col·laboradors/es als delegats/des i a les persones tutores de classe podran ajudar que aquests sàpiguen conduir el grup aula en el procés de fer un projecte de forma participativa a l'aula. El desenvolupament d'aquest projecte elaborat conjuntament entre tots els nois i noies de l'aula farà que mitjançant la mateixa praxis aprenguin a participar (capacitació en participació), es reforci la figura del delegat/da i millorin els espais de participació del centre.

OBJECTIUS

- Incrementar les metodologies participatives a l'aula, al centre i a l'entorn; a partir de les dinàmiques de funcionament a l'aula, l'aprofitament de les tutories, els canals de participació existents i la relació de l'institut amb l'entorn.
- Repensar el model de funcionament participatiu al centre per millorar la qualitat dels espais de participació existents a l'entorn educatiu i la capacitat d'incidència de les persones joves i eliminar obstacles que no afavoreixin la inclusió.
- Sensibilitzar de la influència dels diferents eixos de desigualtats existents que condicionen la participació de les persones joves, com són l'edat, la capacitació, el gènere, l'orientació sexual, l'origen, la classe social, la diversitat funcional, etc.
- Millorar les relacions existents, en clau de cohesió social i reducció de les desigualtats en les persones joves en les dinàmiques participatives al centre.

A QUI VA ADREÇAT

A tots els centres d'educació secundària públics i concertats que estan interessats en el foment de la participació del seu alumnat i en una educació basada en principis democràtics.

DURADA

Curs escolar. En total són cinc sessions d'una hora amb els delegats i delegades i una hora amb les persones tutores. S'inicia al desembre i finalitza al juny.

DESCRIPCIÓ

Formació en competències en participació: aprendre què vol dir participar, com es pot participar i quines actituds són importants per participar.

Organització

El programa és impulsat per la Direcció General de Joventut a través de l'Agència Catalana de la Joventut (ACJ). Concretament és l'equip de Foment de la Participació de l'àrea de Programes de Participació i inclusió de l'ACJ qui assumeix el disseny, l'elaboració de continguts, la gestió econòmica i la coordinació de la implementació del programa 3D.

Metodologia

El programa es desenvolupa en cinc fases durant tot el curs escolar. Cada fase consta d'una part més formativa, que consisteix en una sessió d'una hora d'assessorament per als tutors i tutores i una hora per als delegats i les delegades.

Consta d'una part més pràctica a l'aula, on es desenvolupa el projecte amb la resta de la classe i es posa en pràctica tot allò que s'aprèn a les sessions d'assessorament.

Els assessoraments que reben els delegats i delegades i el professorat estan pensats per adquirir eines que després hauran d'aplicar a l'aula. Es treballa d'una manera dinàmica i pràctica, construint el coneixement entre tots, utilitzant eines de debat grupal, amb material didàctic, i, sobretot, d'una manera amena.

Recursos:

- Materials didàctics adaptats al contingut de participació a secundària .
- Persona especialitzada en participació juvenil i inclusió que es desplaçarà al centre per formar els delegats i delegades, i també el professorat.

Requisits i compromís del centre:

- Implicació i disponibilitat: perquè el projecte es pugui tirar endavant i la gent jove tingui una capacitat real de decidir, cal que la direcció del centre, el professorat i l'alumnat proporcionin una dedicació mínima. El projecte de participació s'ha de planificar amb temps per dur-lo a la pràctica.
- Recursos i coordinació: cal una persona responsable del professorat que coordini la implementació del programa i dels diferents agents.
- Aprofitament i continuïtat: s'han d'aprofitar els assessoraments perquè són una part d'un procés d'aprenentatge que es complementa mitjançant la pràctica participativa a l'aula i han de servir per millorar la qualitat participativa del centre.

FORMACIÓ ASSOCIADA

Abans d'iniciar el programa, els tutors i tutores interessats rebran una sessió informativa durant el mes d'octubre que es farà presencialment al centre educatiu.

Calendari:

Reunió informativa (Octubre)

Fase 0: Introducció al programa Delegats i Delegades 3D. Únic assessorament amb professorat i equip de delegats/es conjunt. (Novembre)

Fase 1: Introducció a la participació". Assessoraments+ Treball a l'aula. (Gener)

Fase 2 : "Elecció del projecte". Assessoraments + Treball a l'aula. (Febrer)

Fase 3: "Planificació del projecte participatiu". Assessoraments+ Treball a l'aula (Març)

Fase 4: "Realització del projecte participatiu". Assessoraments + Treball a l'aula (Abril).

Fase 5: "Avaluació i continuïtat". Assessoraments + Treball a l'aula (Maig).

Horaris i dies:

Són proposats pel centre, el que és important que les dues hores d'assessorament siguin seguides. Cal tenir en compte que en total són sis dies d'assessoraments a realitzar al llarg de tot el curs escolar.

QUÈ S'ESPERA

- Incrementar les metodologies participatives a l'aula
- Majors competències en participació: aprendre què vol dir participar, com es pot participar i quines actituds són importants per participar
- Aprendre a dissenyar, implementar i avaluar un projecte de participació
- Incrementar la capacitat d'incidència de la gent jove.
- Reforçar la figura del delegat/da com a interlocutor de l'alumnat i dinamitzador del grup aula
- Millorar la relació entre tutor/a, delegat/da i la resta de l'aula
- Millorar la qualitat dels espais de participació existents a l'entorn educatiu
- Fomentar el rol actiu de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge i d'incidència en els temes que l'afecten.
- Treballar l'eix de la participació en el Projecte de Convivència del Centre.

CONTACTE

Marta Lopez
mlopezpa@gencat.cat

Carla Valle
cvallebe@gencat.cat

Marta Ponti
CRP Les Corts- Ciutadania i valors
Consorci d'Educació de Barcelona
crp-lescorts@xtec.cat